

**INVENTÁŘE A KATALOGY FONDŮ OKRESNÍHO ARCHIVU
V ROKYCANECH**

OBECNÍ ÚŘAD CHOMLE

1888 – 1945 (~~1948~~) (1958)

Inventář

Číslo listu NAD

36

Evidenční číslo pomůcky

35

Zpracoval: prom. hist. Petros Cironis

ROKYCANY 1963

OBSAH

Původce fondu	4 - 5
Dějiny a popis fondu	6
Inventář	8
Základní údaje o fondu a jeho inventáři	9

ÚVOD

Původce fondu

Původcem fondu je výkonný orgán místní samosprávy obce Chomle tj. Obecní úřad Chomle.

Vesnice Chomle leží asi 2 km severovýchodně od Radnic při chomelském potůčku.

Nejstarší zpráva o vsi Chomle pochází z roku 1361, kdy se jako chomelský držitel připomíná Otík z Chrástu. Roku 1381 byl majitelem Chomle Beneš z Chrástu na Zvíkovci, roku 1398 Otík z Chrástu a roku 1411 Lev z Jivjan, kteří také patronátní právo v Chomli vykonávali. Později ves Chomle náležela Ondřeji Čapkovi ze Sulova a po jeho smrti roku 1453 dal král Vladislav své právo od úmrtí Harantovi a Janovi, bratřím z Vařin. Od té doby patřila Chomle ke hradu Březině. Při dělení zboží březinského byl chomelský kostel připojen ke statku přívětivému, s nímž připojen k Radnicům. V té době ves Chomle byla již pustá.

Zřízením politického a soudního okresu Rokycany připadla obec Chomle Okresnímu hejtmánství Rokycany. V roce 1892 zažádalo město Radnice u Rokycan o zřízení Okresního soudu v Radnicích, do jehož obvodu měla patřit i obec Chomle, avšak ke zřízení okresního soudu nedošlo.

Většina obyvatel Chomle pracovala v blízkých uhelných dolech, které v třicátých letech byly již téměř vyčerpány. Tak jako sousední hornické obce, byla postižena hospodářskou krizí v letech 1929 – 1933 i obec chomelská.

Dne 24. dubna 1937 došlo na dole Ferdinand v Chomli k tragickému důlnímu neštěstí, kdy provalením vod ze sousedního opuštěného dolu David, byl důl Ferdinand zatopen. Ze 30 horníků, kteří v tu dobu byli zaměstnáni na dole Ferdinand, se včasným útekem podařilo zachránit 16, ostatních 14 padlo za oběť dravému přívalu vod. Mezi nimi byli i tři chomelští horníci (z nich dva bratři Trynerovi a Václav Kadeřábek). Zatopením dolu Ferdinand ustaly některé práce a několik desítek havířů zůstalo bez zaměstnání. V témže roce majitel dolu Ferdinand požádal chomelskou obec o odprodej parcely č. 226 pro otevření nového dolu. Obecní zastupitelstvo žádanou parcelu prodalo s podmínkou, že do práce budou vzati hlavně horníci chomelští, kteří zůstali bez práce.

V čele obecního zastupitelstva stáli volení starostové. V roce 1892 končí funkční období starosty Václava Váchy a místo něj zvolen Karel Katz, který působil nepřetržitě do roku 1908. V roce 1908 byl zvolen obecním starostou chomelským Václav Karel a v roce 1913 Alois Tryner. V roce 1937 konal funkci starosty Košař Alois, po něm pak 10. září roku 1939 byl zvolen starostou Josef Žilán. 20. října tohoto roku byl však pozván k okresnímu

úřadu Rokycany, kde mu rada politické správy Starý sdělil, že proti jeho volbě byly prostřednictvím Oberlandrátu podány námitky a Josef Žilán byl tímto zproštěn funkce starosty. 26. listopadu 1939 se konala doplňovací volba nového starosty a zvolen byl němec Reichenaur.

Činnost obecního úřadu prakticky končí zřízením Národního výboru v Chomli dne 26. května 1945, kdy prvním předsedou byl zvolen Jaroslav Bitner.

Obec Chomle patřila k jedněm z nejmenších obcí rokycanského okresu jak počtem obyvatel, tak i rozlohou (219 ha půdy).

Obyvatelstvo Chomle ve značné míře pracovalo v okolních kamenouhelných dolech a částečně v zemědělství.

Obyvatelstvo:

Rok	Počet domů	Počet obyv.
1843	30	291
1896	45	283
1907	42	265
1910	44	241
1921	43	245
1930	42	205

V roce 1896 bylo 283 obyvatel národnosti české, náb. katolického mimo jedné rodiny židovské. V roce 1921 ze 245 obyvatel bylo 244 národnosti české, 1 jiné, 157 katolíků, 5 izraelitů, 1 jiné, 82 bez vyznání. Při sčítání lidu v roce 1930 bylo z 205 obyvatel 199 nár. české, 6 cizozemců, 171 katolíků, 1 evangelík, 5 československé a 28 bez vyznání.

K obci Chomli náležela i samota zvaná Čenkov s jedním domem a čtyřmi obyvateli a mlýn se sedmi obyvateli. Obec Chomle náležela k soudnímu okresu Rokycany, poštou, farou, školou a četnictvem k Radnicím.

Dějiny a popis fondu

Správními reformami v roce 1850, vynucenými revolučními událostmi roku 1848, byl dán základ ke vzniku nové úřední agendy výkonných orgánů politických obcí tj. obecních úřadů.

Obecní úřad se skládal z určitého počtu členů, zvolených dle počtu oprávněných voličů. Obce do 100 oprávněných voličů volily 8 – 9 členů zastupitelstva, od 201 – 400 18 členů atd. Obecní rada byla zvolena z členů obecního zastupitelstva a skládala se ze starosty a nejméně ze dvou, nejvíce však z třetiny obecního zastupitelstva. Úřadovnou, hlavně u menších obcí býval starostův dům, kde se též ukládaly veškeré písemnosti týkající se záležitosti obce. Při nastoupení nového starosty do úřadu docházelo zpravidla k předávání veškerých písemností úřední cestou novému starostovi. Nezřídka však se stávalo, že novému starostovi se předávala jen ta úřední akta, která měla nějaký význam pro další činnost obecní samosprávy. Ostatní byla zpravidla vyhazována. V zápisech obecního úřadu je zmínka o tom, že po zvolení starosty Josefa Žilána, bylo mu 15. Září 1939 předán bývalým starostou Košařem, mimo jiné též veškerý spisový materiál celkem 30 fasciкулů a všechny knihy (celkem 50) z let 1839 – 1939. Po odstoupení starosty Josefa Žilána vlivem námitek proti němu vznesených Oberlandrátem, byly tyto písemnosti předány novému starostovi Reichenaurovi. Ke značným ztrátám úředních dokumentů ObÚ Chomle došlo patrně v době okupace a revolučních dnech roku 1945.

Zbytky písemností ObÚ Chomle, které byly uloženy v budově NV, vyskartoval tehdejší okresní archivář Švígler. Pro archiv bylo vybráno celkem 70 spisů a knih, většinou však značné množství bezcenných brožur. K další skartaci došlo patrně v roce 1955 a konečně počátkem roku 1960 byly dochované písemnosti ObÚ a NV svezeny do archivu, kde počátkem roku 1961 byly vytríděny a uspořádány.

Fond ObÚ Chomle nyní obsahuje:

Knihy: 7 č. inv. 1 – 7 z let 1888 – 1945 (1948)

Spisy: 1 karton spisů z let 1930 – 1945

Písemnosti ObÚ Chomle jsou značně zlomkovité, téměř vůbec se nedochovaly věci hospodářské a finanční. K dějinám hornické obce Chomle jako důležitý podklad slouží zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva. V inventáři fondu ObÚ Chomle je zařazena kniha, zápisy ze schůzí dramatického odboru mládeže z let 1920 – 1943.

INVENTÁŘ

Knihy:

1	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva	1888 – 1929	K1
2	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva	1930 – 1945 (1958)*	K2 Dopl.. 17. 6. 2014.
3	Hlavní kniha obecní	1940 – 1941	K3 Šinknerová
4	Hlavní kniha obecní	1944 – 1945	K4
	Tamtéž: Hlavní kniha obecní	1946	
5	Inventář pozemků a veřejného statku	1925 – 1945	K5
6	Inventář obecního jmění	1931 – 1945	K6
	Tamtéž: Inventář obecního jmění	1945 - 1948	

Spisový materiál:

7	Záležitosti hospodářské a finanční (uložené v jednom kartonu)	1930 – 1945	1
---	---	-------------	---

~~**Dramatický odbor mládeže v Chomli**~~ Součástí fondu Ochotnický spolek Chomle (NAD 597) – již při GI 2001. Opr. 17. 6. 2014. Šinknerová.

1	Zápisy ze schůzí dramatického odboru mládeže v Chomli	1920 – 1943	
--------------	--	------------------------	--

Základní údaje o fondu a jeho inventáři

Název fondu:	Obecní úřad Chomle
Značka fondu:	ObÚ Chomle
Časový rozsah:	1888 – 1945 (1948)
Počet inventárních jednotek:	7
Místo uložení:	Okresní archiv Rokycany
Stav ke dni:	1. 7. 1963
Fond uspořádal:	Prom. hist. Petros Cironis
Počet stran:	9
Počet exemplářů:	3
Inventář napsala:	Marie Krhounková

„Elektronická AP dodatečně vyhotovena při GI 2012-2014. Oproti fyzické AP může obsahovat jiný počet stran, stranu s obsahem, označení evidenčních jednotek.“

Nová tiráž GI 2012-2014

Název archivní pomůcky:	Obecní úřad Chomle
Značka archivního fondu:	AO Chomle
Časový rozsah:	1888-1945 (1958)
Počet evidenčních jednotek:	7 (6 úředních knih, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	7
Rozsah v bm:	0,18
Stav ke dni:	1. 7. 1963 (GI 17. 6. 2014)
Zpracovatel archivního fondu:	prom. hist. Petros Cironis
Zpracovatel archivní pomůcky:	Marie Krhounková
Počet stran:	8
Počet exemplářů:	3
Pomůcku schválil:	prom. hist. Petros Cironis